

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสนาพุทธถือกำเนิดขึ้นในประเทศอินเดีย ซึ่งในสมัยพุทธกาลนั้นพระพุทธเจ้าถือเป็นแนวคิดทฤษฎีใหม่ในทางศาสนาบนพื้นฐานแนวคิดที่หลุดไปจากกรอบคติความเชื่อดั้งเดิมในศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู และลัทธิต่างๆ ทั้งด้านความเชื่อและแนวทางในการปฏิบัติ โดยพระพุทธศาสนานี้เน้นการพัฒนาปัญญาให้เห็นตามความเป็นจริง ด้วยการประพจน์ในหนทางแห่งอริยมรรคเป็นสำคัญ ในประเทศไทยมีผู้นับถือพุทธศาสนิกายเถรวาทประมาณ ๙๔% ของประชากรทั้งหมด^๑ จนอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยนี้เป็นเมืองแห่งพุทธศาสนาที่ว่าได้ ด้วยเหตุเพราะประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ล้วนมาจากพุทธศาสนาเป็นสำคัญ จากการนับถือพุทธศาสนานั้นย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมและทฤษฎีความคิดที่สอดคล้องกับสิ่งที่เชื่อถือศรัทธา แต่ในมุมมองความเป็นจริงสังคมไทยกลับมีสิ่งที่มีความคลาดเคลื่อนจากหลักการพุทธศาสนาทั้งในด้านความเชื่อและการยึดถือปฏิบัติอย่างไม่น่าเชื่อ เช่นการนับถือเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเรื่องเทวบัญชา พรหมลิขิต ความเชื่อว่ายตายแล้วสูญ แม้แต่ความเชื่อเรื่องการกระทำบุญนั้นก็อาจจะไม่ได้บุญดังที่ปรากฏเป็นทฤษฎีว่า "ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป" ซึ่งถือเป็นการเชื่อที่ผิดอย่างใดที่ผิดทฤษฎีความเห็นเช่นนี้ก็หาใช้สิ่งแปลกใหม่ไม่แต่กลับเป็นความเชื่อที่มีมานานแล้วแม้แต่ครั้งอดีตในสมัยพุทธกาลก็ยังปรากฏแนวคิดทฤษฎีความเชื่อเช่นนี้มาก่อน ซึ่งทางพุทธศาสนาถือว่าเป็นความเชื่อความเห็นที่ผิดหรือที่เรียกว่า มิจฉาทิฏฐินั่นเอง ดังเช่นความเชื่อของพระเจ้าอชาตศัตรูที่มีความสงสัยในเรื่องของบุญกุศลในการบวชว่ามีจริงหรือไม่ ได้หรือไม่ ดังที่ปรากฏในสามัญญผลสูตร จนกระทั่งหมอชีวกโกมารภัจจ์แนะนำพระเจ้าอชาตศัตรูไปเข้าเฝ้าถามปัญหานี้กับพระพุทธเจ้า ถึงเรื่องดังกล่าวที่ทรงสงสัยเหตุเพราะคำตอบที่ได้จากนักปราชญ์หรือแม้แต่ทฤษฎีของลัทธิครูทั้ง ๖ นั้นก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่พอพระทัยในคำตอบของลัทธิครูทั้ง ๖ นั้น ปัจจุบันก็ยังปรากฏทฤษฎีเช่นนี้อยู่จนถึงปัจจุบัน เช่นทฤษฎีของท่านปุณณกัสนปะ ที่บอกว่า เมื่อบุคคลทำบุญหรือทำบาปเอง หรือให้ผู้อื่นกระทำก็ไม่มีความผลของการกระทำบุญหรือทำบาปนั้นแก่เขา^๒ หรือทฤษฎีของลัทธิท่านมัลลิกโคศล ที่กล่าวว่า ความเป็นอยู่หรือเป็นไปของสัตว์ทั้งหลายไม่มีเหตุไม่มีปัจจัยย่อมเป็นไปเองไม่อยู่ในวิสัยที่จะทำให้เป็นไปได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้แม้การที่จะบรรลุถึงความบริสุทธิ์พ้นทุกข์สิ้นเชิงในวิภังขณนี้ก็เป็นไปเอง มิใช่ด้วยการกระทำใดๆ เป็นเหตุ^๓ ซึ่งมีความแตกต่างจากทฤษฎีของพระพุทธศาสนาที่เชื่อว่า สัตว์ทั้งหลายต้องเป็นไปเหตุตามปัจจัย เมื่อบุคคลใดกระทำการกรรมใดไว้หรือเหตุปัจจัยใดไว้ก็ตาม ย่อมได้รับผลแห่งกรรมหรือผลตามเหตุปัจจัยนั้น

^๑ ประภาศรี สีหอำไพ, *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑.

^๒ ที.ส. (ไทย) ๙/๑๖๖/๕๓-๕๔.

^๓ ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑๑๑/๑๒๕.

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิครุทั้ง ๖ ว่าพระพุทธรูปของพระพุทธรูปเช่นนี้อย่างไร? เป็นพระพุทธรูปแบบใดในทางพระพุทธรูป และอิทธิพลของพระพุทธรูปของลัทธิครุทั้ง ๖ ที่มีต่อสังคมไทยอย่างไร? เพื่อแสวงหาคำตอบทางสังคมในปัจจุบันถึงความคิด ความเห็น ของพระพุทธรูปทั้งสองแนวความคิดนี้ เพื่อนำสู่พระพุทธรูปที่ถูกต้องดีงามสร้างเสริมความสุขสงบเย็นสู่สมรรถผลที่ดีงามในทางพระพุทธรูปต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพระพุทธรูปของลัทธิของครุทั้ง ๖
๒. เพื่อศึกษาพระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิของครุทั้ง ๖
๓. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธรูปของลัทธิครุทั้ง ๖ ที่มีต่อสังคมไทย

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. ประวัติความเป็นมาและพระพุทธรูปของลัทธิของครุทั้ง ๖
๒. พระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิของครุทั้ง ๖
๓. วิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธรูปของลัทธิครุทั้ง ๖ ที่มีต่อสังคมไทยที่จะนำไปปรับใช้

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับพระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิของครุทั้ง ๖ เชิงคุณภาพโดยค้นคว้าจากเอกสาร

๑. ขอบเขตเอกสาร ที่มีในปฐมภูมิและทุติยภูมิ ที่เกี่ยวกับพระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิของครุทั้ง ๖ งานทางวิชาการที่ท่านผู้รู้ทางพระพุทธรูปได้อธิบายไว้ เช่น ปรัชญาอินเดีย ปรัชญาตะวันตก ปรัชญาเถรวาท ปุรพทิศ ปรัชญาเบื้องต้น ปรัชญาครุทั้งหกในสมัยพุทธกาล เป็นต้น งานค้นคว้าวิจัย วารสารประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ขอบเขตแหล่งที่มาของข้อมูล ได้จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตราชบุรี ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลอุบลราชธานี เป็นต้น

๓. ศูนย์บริการเว็บไซต์

๑.๕ วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาพระพุทธรูปของพระพุทธรูปที่มีต่อลัทธิของครุทั้ง ๖ ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ทำการวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เป็นเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งได้มีการศึกษาตามวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ จากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมทั้งอรรถกถาภาษาบาลี ภาษาไทย ฎีกา และอนุฎีกา

๒. รวบรวมข้อมูลเอกสารทุติยภูมิ คือ งานเขียนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นผลงานการเขียนของนักวิชาการอันเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาโดยทั่วไป เช่น ประชุมอินเดีย ประชุมตะวันตก ประชุมเถรวาท ปุรพทิศ ประชุมเบื้องต้น ประชุมครูทั้งหกในสมัยพุทธกาล เป็นต้น งานค้นคว้าวิจัยวารสารประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๓. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร แล้วรวบรวมเรียบเรียงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง แล้วเสนอเป็นรูปเล่มต่อบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งบรรยายประกอบตามระเบียบมหาวิทยาลัย

๔. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและสรุปผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

๑.๖ คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พรรณนะ หมายถึง มุมมองของพระพุทธศาสนา การแสดงความคิดเห็นของพระพุทธศาสนา ต่อหลักคำสอนของลัทธิของครูทั้ง ๖ ที่มีความแตกต่างจากหลักคำสอนของลัทธิครูทั้ง ๖

ลัทธิ หมายถึง คติความเชื่อหรือความคิดเห็น

ลัทธิของครูทั้ง ๖ หมายถึง ลัทธิปุณณะ กัสสปะ ลัทธิมกขลิ โคสาละ ลัทธิอชิตะ เกส กัมพล ลัทธิกุระ กัจจายนะ ลัทธิสญชัย เวลล์ฐบุตร และลัทธินิครนถ์ นาฏบุตร

๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พุทธทาสภิกขุ ได้แสดงพรรณนะเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าไว้ว่า พระพุทธเจ้าไม่ทรงยึดมั่นในอัตตาหรือยึดมั่นในลัทธิในกายของตนเอง แม้ท่านพุทธทาสจะเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา แต่งานเขียนเรื่อง พระบรมศาสดากับศาสดาอื่นกลับชี้ให้เห็นถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าที่เต็มไปด้วยพระเมตตาและพระปรีชาญาณชี้ให้เห็นเจตนารมณ์ของพระพุทธศาสนาในการเปิดเผยสัจจะ หรือประกาศธรรมโดยไม่เบียดเบียนมุ่งประโยชน์มหาชนหมู่สัตว์ทุกหมู่เหล่าเป็นหลัก ไม่เว้นแม้แต่กบวชหรือลัทธิอื่น ดังนั้นด้วยพุทธปฏิภาณของพระองค์จึงดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้โดยไม่เกรงกลัวอาญาใดๆ ของใคร พระองค์มองสรรพสิ่งเสมอกัน โดยความเป็นทุกเป้าหมายพระพุทธศาสนาจึงไม่ใช่แก่งแย่งหรือการตัดดวงผลประโยชน์ด้านพุทธจริยาต่อศาสดาอื่นนั้น ท่านพุทธทาสได้ให้มุมมองว่า หากถือตามมติอรรถกถา คนที่ศัตรูต่อพระพุทธเจ้านั้นมีมากมาย แต่หากตรวจสอบตามพระบาลีมีแต่ผู้เป็นปรปักษ์โดยเฉพาะปรปักษ์ในทางความคิด อัญญเดียรธีย์ คือเจ้าลัทธิอื่น ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงไม่มาหาสู่กับเจ้าลัทธิอื่น ตลอดเวลาคอยหาโอกาสที่จะไปแสดงความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างกัน พุทธจริยาในลักษณะนี้ เป็นการเคลื่อนไหวตลอดเวลาเพื่อผู้อื่น ไม่ใช่เป็นปรปักษ์กันแล้วก็อย่าไปยุ่งกับเขาเลย^๕

^๕พุทธทาสภิกขุ, พระบรมศาสดากับศาสดาอื่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๓),

พื้น ดอกบัว ประวัติศาสตร์ของปรัชญาลัทธิทางศาสนาต่างๆ ของอินเดียตั้งแต่อดีตจนถึงสมัยพุทธกาลรวมทั้งแนวคิดของสำนักต่างๆ ของปรัชญาอินเดียโดยละเอียดจึงเป็นเอกสารสำคัญเล่มหนึ่งผู้วิจัยอาศัยทำการค้นคว้าสืบประวัติศาสตร์แนวคิดของศาสนาของสำนักอื่น ๆ ทั้งก่อนพุทธศาสนาและร่วมสมัยพระพุทธศาสนารวมทั้งแนวคิดประวัติศาสตร์ทั้ง ๖ และแกนหลักคำสอนพุทธปรัชญาโดยละเอียด ในด้านความคิดเชิงปรัชญาทางศาสนานั้น เป็นที่ยอมรับว่าพระเวทเป็นคัมภีร์สำคัญทางศาสนาพราหมณ์ และยังเป็นแหล่งที่มาของปรัชญาอินเดียทุกสาขา ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นพุทธศาสนา หรือลัทธิครุทั้ง ๖ ตลอดทั้งปรัชญาต่าง ๆ ของอินเดียล้วนแต่มีอิทธิพลของคำสอนในคัมภีร์พระเวทไม่ว่าจะโดยตรงในกลุ่มอัสติกะ หรือได้รับอิทธิพลทางอ้อมของกลุ่มนาสติกะ^๕

วิจิตร เกิดวิศิษฐ์ แนวคำสอนปรัชญาของบรมครูหกในสมัยพุทธกาลทั้งอดีตแนวคำสอนที่มีอิทธิพลต่อคนอื่นในยุคนั้น โดยเฉพาะรวมทั้งได้เปรียบเทียบกับแนวคิดนักปรัชญาตะวันตกว่ามีความใกล้เคียงกันมาก ซึ่งคำสอนของครูทั้งหกท่านนี้ยังปรากฏในคัมภีร์เช่นท่านได้อ้างอิงเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศจึงเป็นเอกสารที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยนี้ในมุมมองของท่านอาจารย์วิจิตร เกิดวิศิษฐ์ เห็นว่าแม้หลักคำสอนในสำนักของครูทั้งหกจะมีความแตกต่างหรือเป็นคนละฝักฝ่ายกับพุทธศาสนา แต่ก็ต้องยอมรับว่าทฤษฎีของศาสดาเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อพระพุทธศาสนาในแง่เนื้อหา การตอบโต้คัดค้านทฤษฎีของครูทั้ง ๖ เพื่อประดิษฐ์พระพุทธรูปศาสนาในแคว้นมคธนั้น ได้ทำให้คำสอนของพระพุทธศาสนามีความแหลมคม สามารถโต้ตอบกับทฤษฎีที่คล้ายคลึงกันที่จะเกิดขึ้นมาเผชิญกับพระพุทธศาสนาในอนาคต กิจกรรมอันใดได้แก่การตั้งสำนักสั่งสอนทฤษฎีของตนแก่ประชาชนที่ครูทั้ง ๖ กระทำอยู่ในสมัยนั้น เปรียบเทียบได้กับกิจกรรมของโซฟิสต์ของกรีก ครูทั้ง ๖ ได้ปูทางให้แก่กิจกรรมทำนองนี้แก่พระพุทธเจ้า ก็คล้ายกับพวกโซฟิสต์ปูทางให้กิจกรรมของโสกราตีส^๖

สนธิ ศรีสำแดง ปรัชญาเถรวาท แนวคิดแบบอริยจสมุปปินนวาทว่า หากพิจารณาอย่างผิวเผินมีลักษณะคล้ายๆ “อเหตุกทฤษฎีที่เห็นว่า ไม่มีเหตุไม่มีปัจจัย แท้จริงแตกต่าง อริยจสมุปปินนวาทเน้นการเกิดของโลกและอัตรานันเป็นเรื่องอภิปรัชญา ส่วนเหตุกาทเน้นความเน้นความประพฤติ คือ จริยศาสตร์ว่าไม่มีเหตุ ไม่มีปัจจัยแห่งความบริสุทธิ์ หรือความเศร้าหมองของสัตว์ หลักฐานที่นำมาอ้างของพวกอเหตุกาทิน ก็ไม่มีที่มาที่ไป อ้างตำราที่พวกตนคิดค้นขึ้นเอง เช่น อ้างการเสวยสุขและทุกข์ในอภิชัต แต่พวกอริยจสมุปปินนวาทบางพวกเจโตสมาธิ บางพวกเป็นนักตรรกศาสตร์ นักอภิปรัชญา มีความคิดคล้าย ๆ นักวิทยาศาสตร์ ที่เห็นว่า สรรพสิ่งในจักรวาลเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ”^๗

ทองหล่อ วงษ์ธรรมา ปรัชญาตะวันออก ปรัชญาโยคจารหรือ วิญญานวาท ถือว่าจิตสำคัญกว่าร่างกายหรือวัตถุ และกล่าวว่า ทุกสิ่งเกิดมาจากจิต (อาลยวิญญาน) จะเก็บพีชะหรือพลังที่

^๕ พื้น ดอกบัว, **ปวงปรัชญากรีก**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร, ๒๕๓๒), หน้า ๑๓.

^๖ วิจิตร เกิดวิศิษฐ์, **ปรัชญาครูทั้ง ๖ ในสมัยพุทธกาล**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๓.

^๗ สนธิ ศรีสำแดง, **ปรัชญาเถรวาท**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๓.

สามารถก่อให้เกิดผล พืชมีจำนวนมากมาย เช่นกุศลพืช (พลังแห่งความดี) อกุศลพืช (พลังแห่งความชั่ว) และอัปยาคตพืช (พลังกลางๆ จะชั่วก็ไม่ใช่) คุณลักษณะของพืช คือ การเกิด – ดับทุกขณะ ดังนั้น ปรัชญาโยการจารจึงสอนว่า สิ่งที่แท้จริงคือ จิตหรือวิญญาณ ส่วนเจตสิก รูป เป็นสิ่งที่จริงเพราะสามารถเกิด – ดับได้^๘

สุจิตรา อ่อมค้อม ศาสนาเปรียบเทียบ ในกลุ่มความเชื่อย่อมยึดมั่นในหลักการของกรรมเก่าหรือที่เรียกว่า หลักกรรมมรรค คือ เชื่อในเรื่องอิตถกรรม ชีวะของคนเราล้วนเวียนว่ายตายเกิด เพราะแรงกรรมหลักขุณามรรค และหลักกัตติ เป็นต้น หลักการเหล่านี้ในความเชื่อของพราหมณ์-ฮินดู เชื่อว่าเป็นการเข้าสู่ชีวิตที่ดี หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หลักโยคะ ดังนั้นความเป็นอิตถาที่เที่ยงแท้โลกเที่ยงแท้ในความเชื่อของลัทธิของครูทั้ง ๖ แนวความคิดเช่นนี้ถือว่าขัดแย้งต่อหลักทางพระพุทธศาสนาเพราะพระพุทธศาสนาปฏิเสธหลักอิตถา กล่าวยืนยันถึง หลักปัจจุสมุปบาท หลักเหตุและผลที่อิงอาศัยเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น^๙

เสถียร พันธรังสี ศาสนาเปรียบเทียบ ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาแบบเทวนิยม ซึ่งได้กล่าวถึงลัทธิของครูทั้ง 6 ส่วนพระพุทธเป็นศาสนาแบบธรรมชาตินิยม ความคิดหลักของศาสนาพราหมณ์ คือ พระเจ้า ส่วนพุทธศาสนาถือหลักธรรมหรือธรรมชาติ ความแตกต่างของสองศาสนานี้ อธิบายเรื่องโลกและเรื่องอื่นๆ อันเป็นส่วนของโลกทัศน์แตกต่างกันไป พระพุทธศาสนาอุบัติขึ้นในสังคมศาสนาพราหมณ์ระยะต้น และพระพุทธศาสนาไม่ยอมรับนับถือความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์พระเวทอันเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาพราหมณ์ เนื่องจากไม่ยอมรับความเชื่อเรื่องพระเจ้าสร้างโลก ดังนั้นคำสอนทั้งหลายอันมีในคัมภีร์พระเวทและงานรุ่นหลังของพราหมณ์จึงเป็นคำสอนที่พระพุทธศาสนาไม่ยอมรับนับถือเป็นการไม่ยอมรับเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องไปถึงพระเจ้า ส่วนความคิดหลัก ๆ เช่น กรรม การเวียนว่ายตายเกิด อวิชชา ความหลุดพ้น ชีวิตเป็นทุกข์ วรรณะ เหล่านี้พระพุทธศาสนายอมรับ แต่มีคำอธิบายที่ต่างออกไปบ้าง โดยคำอธิบายนั้นมีรากฐานจากความคิดแบบธรรมชาตินิยมของพระพุทธศาสนา^{๑๐}

พระมหาสิทธิพิพัฒน์ สิริบุญโญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยาต่ออัญญเดียรถียในสมัยพุทธกาล” ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างคำสอนของพระพุทธศาสนาต่ออัญญเดียรถียคืออัตถิภิมตถานนุโยค และกามขุสัลลิกานนุโยค ทางทั้งสองนั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อการดับปัญญาคือทุกที่แท้จริงได้ ส่วนพระพุทธศาสนาได้นำเสนอหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือทางสายกลางไม่หย่อนไม่ตึงกล่าวคือ หลักอริยสัจ ๔ และมรรค ๘ บนพื้นฐานพุทธจริยปฏิบัติของ

^๘ ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา, **ปรัชญาตะวันออก**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์, ๒๕๓๖), หน้า ๒๑๔.

^๙ สุจิตรา อ่อมค้อม, **ศาสนาเปรียบเทียบ**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, ๒๕๔๒), หน้า ๓๐-๓๑.

^{๑๐} เสถียร พันธรังสี, **ศาสนาเปรียบเทียบ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓๒.

สรรพสิ่งที่เป็นอนัตตานอกจากนี้ยังมีหลักปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ “นิพพาน”^{๑๑}

พระครูสังฆรักษ์อรุณ เขมจิตโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่อง ทิฎฐิ ๖๒ ในพรหมชาลสูตร” ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดของทิฎฐิ ๖๒ ประการเป็นเรื่องที่สำคัญในการศึกษาเทียบเคียงความเชื่อในทางพระพุทธศาสนากับลัทธิอื่น ๆ ในสมัยพุทธกาลที่พระพุทธองค์ทรงแสดงเอาไว้ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ทิฎฐิ ๖๒ ประการเป็นหลักที่แสดงทรรศนะต่อชีวิตหรือสรรพสิ่งทั้งในโลกนี้และปรโลกเมื่อเราได้ศึกษาแนวความคิดนี้แล้วและศึกษาหลักการทางพระพุทธศาสนา เราก็จะเข้าใจคุณลักษณะของพระพุทธศาสนาชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งทิฎฐิ ๖๒ ประการนี้ปรากฏในพรหมชาลสูตรอันเป็นสูตรที่สำคัญอีกสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎกที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงทฤษฎีของเจ้าลัทธิที่มีความขัดแย้งกันอย่างชัดเจน^{๑๒}

วัชระ งามวิจิตรเจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “นิพพานในพุทธปรัชญา อัตตาหรือนัตตา”, ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธศาสนามีจุดยืนที่เป็นเอกลักษณ์ และภาวะนิพพานของพระพุทธศาสนาไม่ได้เหมือนกับพรหมณ์ของพราหมณ์หรือธรรมกายในลักษณะมีตัวตนหรือสถานที่อยู่แบบพุทธมหายานเป็นงานวิจัยที่ทำการวิจัยได้อาศัยศึกษาค้นคว้าเพื่อหาประเด็นหลักในคำสอนพระพุทธศาสนาซึ่งเมื่อเราเข้าใจความหมายถึงหลักสูงสุด (นิพพาน) ถึงความแตกต่างในแกนหลักความคิด การไม่ถูกความคิด หรือมโนทัศน์ใด ๆ ประดังรับรู้โลกตามความเป็นจริงการดับทุกข์ และความสงบเย็นเป็นสุขที่บริสุทธิ์ของจิตในขณะที่อยู่ในสมาธิหรือผลสมาบัติ ตลอดถึงการดับขั้นทั้งแบบชั่วคราวขณะมีชีวิต นิพพาน คือ ธรรมชาติหรือความสามารถที่จะดับกิเลสและพันธทุกข์ได้ของจิต นิพพานจึงมิใช่สิ่งเดียวกับจิตแต่ก็ไม่ใช่อยู่นอกจิต “สิ่งมีจริง” ที่อยู่ต่างหากจากขั้น ๕ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่านิพพานจะเป็น สิ่งมีจริงสูงสุด คือ สิ่งสมบูรณ์ หรือสิ่งเหนือโลก นิพพานจึงไม่สามารถเป็นอัตตาได้อย่างแน่นอนเพราะไม่มีลักษณะของอัตตาทางอภิปรัชญาถูกปฏิเสธอย่างสิ้นเชิง^{๑๓}

พระมหาจรัส เขมโขโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวความคิดทาง จริยศาสตร์ของพระพุทธศาสนาเถรวาทกับศาสนาฮินดู” ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธศาสนาเถรวาทได้แบ่งประเภทของจริยศาสตร์ว่า เป็นพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่สอดคล้องกับทางกาย ทางวาจาและทางใจ นอกจากนี้ ยังได้วางหลักปฏิบัติตามลักษณะที่สอดคล้องกับหลักศีลธรรมเพราะศีลคือ การห้ามใจในการทำชั่วใจ และธรรมคือเครื่องสนับสนุนให้บุคคลลงงามในสังคม โดยแบ่งได้ ๓

^{๑๑} พระมหาสิทธิพิพัฒน์ สิริปัญญา, “การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยาต่ออัญญเดียรถียในสมัยพุทธกาล”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๖๐.

^{๑๒} พระครูสังฆรักษ์อรุณ เขมจิตโต, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่อง ทิฎฐิ 62 ในพรหมชาลสูตร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๒๓.

^{๑๓} วัชระ งามวิจิตรเจริญ, “นิพพานในพุทธปรัชญา อัตตาหรือนัตตา”, *วารสารพุทธศาสนศึกษา*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๔๔, หน้า ๒๓.

ลักษณะคือ รับพื้นฐาน ได้แก่ หลักสิกขาบท ๕ ประการและหลักธรรม ๕ ประการ ระดับกลาง ได้แก่ หลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ และรับสูง ได้แก่ หลักอริยมรรค ๘ ประการ^{๑๔}

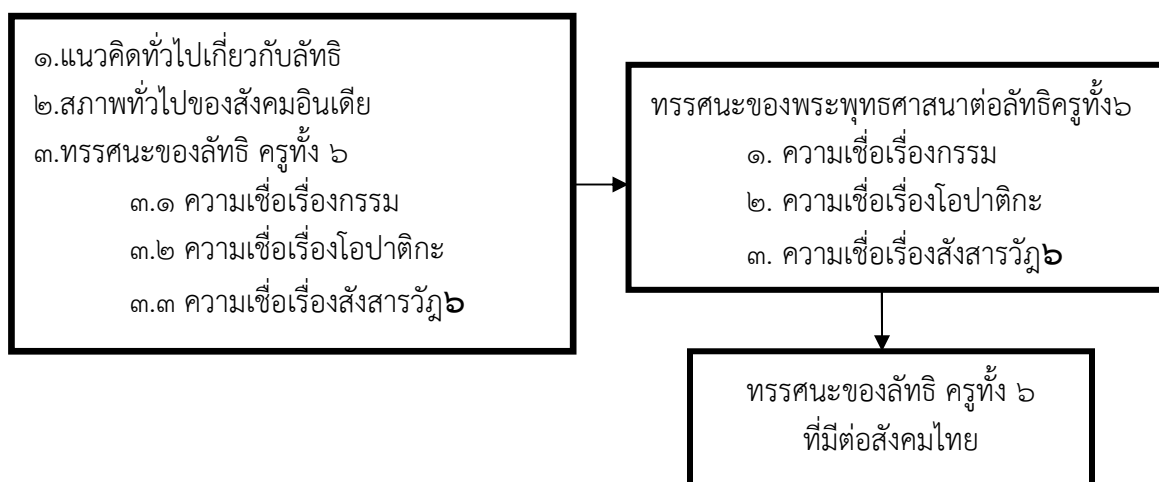
จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑๑ เล่มข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า เอกสารและรายงานการวิจัยดังกล่าวได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับชุดคำสอนเรื่องลัทธิครูทั้ง ๖ เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ยังไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ถึงท่าทีของพระพุทธศาสนาว่า พระพุทธศาสนามีทรรศนะ มุมมอง ความคิดเห็นต่อหลักคำสอน แนวคิดของลัทธิครูทั้ง ๖ แต่ประการใดไม่ งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัย ผู้วิจัยมีความวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนคือ การศึกษาทรรศนะของพระพุทธศาสนาที่มีต่อลัทธิครูทั้ง ๖ อย่างไร ตลอดจนอิทธิพลของของทรรศนะของลัทธิของครูทั้ง ๖ มีอิทธิต่อสังคมไทยอย่างไรต่อไป

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การศึกษาทรรศนะของพระพุทธศาสนาที่มีต่อลัทธิของครูทั้ง ๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยดังนี้

๑. ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาและทรรศนะลัทธิของครูทั้ง ๖
๒. ทำให้ทราบทรรศนะของพระพุทธศาสนาที่มีต่อลัทธิของครูทั้ง ๖
๓. ทำให้ทราบอิทธิพลของทรรศนะของลัทธิครูทั้ง ๖ ที่มีต่อสังคมไทย

๑.๙ กรอบแนวคิดการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย



^{๑๔} พระมหาจำรัส เขมโฆโต, “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวความคิดทางจริยศาสตร์ของพระพุทธศาสนาเถรวาทกับศาสนาฮินดู”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๓.